

Izhaja vsaki četrtek ob 3. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznana sprejema upravnništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 10. marca 1910.

10. številka.

Naskok na kmečki stan. Kmetje, pozori!

Še nam je v živem spominu, kako je hotela lausko leto naša vlada pritiskati bosanske kmete s tem, da jih je hotela izročiti na milost in nemilost židovski mažarski banki. Da se to ni izvršilo, poskrbeli so slovenski katol. državni poslanci, na čelu jim dr. Šusteršič. Dne 6. t. m. je objavila uradna Wiener-Zeitung cesarjevo pismo na skupnega finančnega ministra barona Buriana, v katerem se naroča bosanski vladi, naj izdela in predloži bosanskemu saboru načrt zakona, po katerem naj bi se bosanski in hercegovski kmetje odkupili s pomočjo deželnih sredstev in ne s pomočjo mažarske banke.

Tako je ta zadeva končana in smemo po pravici čestitati dr. Šusteršiču, in sploh vsem našim poslanecem, ki so se postavili po robu za korekcijskega ljudstva.

Avstrijska vlada pa, v kateri sedita ministra Bienert in Bilinski, pa ne miruje še proti kmetom. Sedaj hoče zadati nov udarec kmečkemu ljudstvu. Finančni minister Bilinski je predložil dne 1. t. m. državni zbornici nov načrt postavbe glede vinskega davka. O tem načrtu poročamo v naslednjem članku. Čitatelji naj dobro prečitajo posamezne točke tega načrta. Po našem mnenju bi bil to zelo občuten udarec vinorejskemu ljudstvu. Zato so se slovenski kat. poslanci v državni zboru odločno postavili proti vladnemu načrtu. Predvčeranjem je pričela zbornica s prvim citanjem vladnih finančnih predlog. Tu je

vstal slov. poslanec dr. Korošec in je v imenu S. L. S. odločno govoril proti novemu davku na vino. Rekel je, da bi bil novi davek smrten udarec za male vinogradnike in da bodo Slovenci odločno nastopili proti temu. Tudi nemški poslanci iz vinogradnih krajev so proti novemu davku. V nedeljo dne 6. t. m. je bil sklican velik shod vinogradnikov na Dunaju, na katerem se je soglasno sprejel protest proti vinskemu davčnemu načrtu. Še preden je finančni minister prinesel v državno zbornico načrt zakona, protestirali so proti tej nameri poslanci na Kranjskem, Štajerskem in Goriškem. Vinorejci vseh avstrijskih dežel se gibljejo proti tej nakani in pošiljajo proteste ministerstvu na Dunaj. Prav store tudi naša županstva na Goriškem, ako pošljejo ministerstvu protest proti novemu davku. Tudi naša kmečka društva in zadruga naj se oglašijo. Zdaj je čas, da krepko podpremo prizadevanje naših poslancev.

Vse drugo bi bili prej pričakovali v sedanjih razmerah, ko to. Naš kmet je sedaj v veliki stiski, ker ne more vina prodati. S čim naj plača davke, s čim naj krije hišne potrebščine, ako ne spravi vina v denar? Pričakovati je bilo torej, da priskoči vlada kmetu v tem oziru na pomoč. Zgodilo pa se je nasprotno! Bogati pivovarnarji so dosegli, da se ni zvišal davek na pivo, kar bi bilo želeli, ampak da je vlada rajši predložila nov načrt glede vinskega davka. Vlada hoče novo breme navali na ramena kmečskega ljudstva. Iz tega je razvidno, kako malo zmisla ima sedanja vlada za dobrobit kmečskega

stanu, ki je prvi stebel državni in kako modro ravna naša poslanci, da jej ne zaupajo, ampak da bijejo proti njej neizprosen boj.

Podpirajmo v tem boju poslance! Kmečki stan v vinorejskih krajih bi bil z novo postavbo hudo in zelo občutno zadet. Tega ne smemo dovoliti. Proti kmečkemu stanu se ne sme vladati! Zdrav kmečki stan je podlaga človeški družbi, podlaga državi. Država, ki nimia krepkega kmečkega stanu, ne more obstajati. Isto velja o narodu! Zato pa naj sedaj vse dežele in občine povzdignejo se svojimi poslanci glas: Proti kmetu se v Avstriji ne bo vladalo!

Novo breme za kmeta.

Finančni minister Bilinski je predložil dne 1. t. m. državni zbornici nov načrt glede vinskega davka. Glavna in osodepolna prememba bi po novem načrtu bila ta, da bi davka ne plačeval obrtnik, marveč vinorejec sam. Naj navedemo iz tega načrta glavne točke:

Sedaj iznaša splošni davek 5 K 94 v od hektolitra vina, in 1 K 48 v od hektolitra sadjevca. V nekaterih krajih je ta davek mnogo nižji. Po vladnem načrtu naj bi se vinski davek znižal na 4 K od hektolitra vina, odnosno na 3 K 60 v od vinskega mošta in na 1 K od sadjevca. Ta davek bi se pobiral v vseh kronovinah, izvzemši Dalmacijo in zaprta mesta.

Določba prvega paragrafa bi bila torej ugodna za vinogradnike. Toda na-

slednje določbe so naravnost nesprejemljive. Vladni načrt namreč določa, da bodo morali vinski davek plačevati:

1. Vsakdo in od vsega vina, ki ga ali kupi ali doma pridelal. Davka prosto je le tisto vino, ki prihaja v prosta skladišča in iz kleti v drugo klet istega vinogradnika v isti ali sosedni občini.

2. Dalje bodo morali plačevati davek vsi mali vinogradniki, ki na drobno prodajajo vino, torej v posodah do 50 litrov.

3. Plačevali bodo davek vinogradniki, ki točijo svoje vino „pod vejo“ (v osmicah).

Ako bi vladni načrt postal zakon, bodo se vinske zaloge na ta način obdačile s 1. septembrom 1910.

Vinskega davka bi po vladnem načrtu ne plačevali:

1. Vinogradniki od svojega vina, ki ga porabijo doma za družino. Torej hoče vlada pozneje določiti, koliko vina dovoli vinogradniku davka prostega. Ta določba je skrajno kruta. Finančni stražniki bi povsod v klet vtikali svoje nosove ter vinogradnikom in njihovim družinam merili želodce.

2. Davka prosto bi bilo vino v zaprtih mestih, koder že sedaj vlada pobira vinski davek.

3. Davka prosto bi bilo vino za kis, žganje in pokušnje, ter vino, kolikor ga kdo potrebuje na potovanju.

Vlada računa, da bi se vinski davek zvišal za 6 milijonov, torej podvoji.

Posebe bi bilo obdačeno vino v steklenicah. Od steklenice raznega kipečega vina v vrednosti 5 K bi znašal davek 50 v, od 5 do 10 K cene davka 1 K, od 10 do 20 K davka 2 K, od dražjega vina pa 5 K. Kot cele steklenice veljajo one, ki držijo nad 425 kubičnih centimetrov.

Steklenice z mirnim vinom bi bile obdačene v vrednosti do 1 K s 4 v itd. Merilo za nameravani davek je torej cena vina.

Od kipečega vina v steklenicah bi dobila država okroglo 1.100.000 K davka in sicer od domačega okroglo 500.000 kron, od tujega do 600.000 kron.

To so glavne točke tega načrta, ki ne sme nikdar postati zakon, ker bi to bil za naše vinorejce smrtni udarec.

Tramvaj Opčine - Sežana.

Sežana, kraška metropola, je po imenu sicer le vas, a v dejanju jeden najprijaznejših trgov naše ožje domovine. Sežana je slula vedno daleč na okoli radi svoje lege, svojih sejmov, lepe okoličnice in snažnih poslopij.

V zadnjem času ji je manjkalo primerne zveze s Trstom in drugo oko-

Naš ABC.

Priredil A. P.

(Dalje.)

E.

„Edinozveličavna“. — Vprašan od Pilata: „Ali si ti kralj?“ — odgovoril je Kristus: „Ti praviš, kralj sem“. In tako pravi Cerkev — naj li odpadejo stoteri na njeno desno in tisočeri na njeno levo; naj li vstajajo njej iz naročja njeni smrtni sovražniki; naj li se zarotnijo proti njej otroci, ki jih je ona gojila in blagoslavljalala; naj li je napojena z britkostjo, ovenčana s trnjem in polna srčne bolesti zaradi odpadnikov: — Cerkev neomajno zatrjuje: Jaz sem edinozveličavna. Poleg drugih konfesij (veroizpovedanj) je ta izpoved tako veličastna, kakor je veličasten poleg modernega (sodobnega) ljudsko-souvrén-kraljestva kralj po milosti božji iz starih časov.

Naj li si vse druge konfesije in sekte (verske ločine) lasté karkoli že, nikoli se ni še nobena drznila prisvajati enake besede; zato (tudi) ne veruje nobena sama na-se! Kajti prepričana, da nosi v sebi polno resnico, po kateri

se človek zveliča, bi se vendar morala katera (konfesija) priznavati za edinozveličavno in vpricho celega sveta si prisvajati ta predikat (pridevek). O da bi vsak, kdor svoje konfesije ne priznava za edinozveličavno, vsaj skušal spoznavati Cerkev s tem imenom!

I. gr. H. — Hahn: „Iz Babilona v Jeruzalem“, str. 75.

Edinost (v veri). — Vera druži tisočera srca v ljubezni do Boga; nevera pa loči od Boga in deli takó posamič tisočere, ki kakor zazidani v svojem Jaz-u obliče.

Ista: „Maria Reg.“, zv. I., str. 190.

Egalité. — ... Ako zmaga socializem (ki oznanjuje bratsko enakost — egalité), zgine vsa delavnost; kajti kjer človek ne sme prosto delati, niti uživati lastnega zaslužka, ampak je delo in užitek prisiljena reč: tu ni več misliti o kakem nagibu za delavnost (pridnost) ... Ako zmaga socializem, postane žena sužnja; kajti kjer ne veže več družine sv. zakonsko življenje, postane šibkejša polovica člove-

skega rodú (žena) samo orodje pohote in uživanja za močnejšo polovico ... Ako zmaga socializem, bo življenje otrokovo odvisno od volje surove moči: ne bo branila otroka roka očetova, ker otrok očeta ne bo poznal in tudi matere ne, da bi čula nad njim ... Ako zmaga socializem, propade veda in višja omika in vse, kar je doseglo človeštvo tekom stoletij; kajti višja izobrazba ima predprave, katerih pa ne pripoznava socialistična družba ... Ako zmaga socializem, je pri koncu (poneha) moralnost in pravnost človeškega rodú; kajti kjer se s silo zameta zakon božji, pravico narave, glas razuma in klic vesti ter se oznanja (proklamira) namesto tega železna postava absolutne (popolne) enakosti, tu ni nič več prostora za npravni čut, tu je zabiti zadnji žebelj v krsto kreposti ... Ako zmaga socializem, je konec blagostanju, miru, omiki in čednosti človeškega rodú: sovraštvo, trdosrčnost, preganjanje, barbarstvo, brezvladje (anarhija) bo na dnevnem redu, in koncem konca bodo vsi enaki — reveži ...

T. gr. Sch. — Boccard: „Predsodki in zmote naše dobe“, str. 376.

lico. Deželnemu odboru so bile te pomanjkljivosti znane, zato se je po možnosti potrudil, da bi te nedostatke odstranil. —

Vsled prošnje sežanskega županstva z dne 21. februarja 1907 za podaljšanje ozkotirne male železnice ali tramvaja od Opčin do Sežane je sprejel deželni zbor na predlog deželnega odbora sledečo resolucijo:

1. Naroča se deželnemu odboru, da stopi v dotiko z vodstvom tržaških malih železnic v svrhu, da bi se doseglo čimprej podaljšanje tramvaja od Opčin do Sežane.

2. Naroča se deželnemu odboru, da poroča o izidu teh pogajanj v prihodnjem zasedanju in stavi eventualne tozadevne predloge.

Ta sklep deželnega zbora je naznanil dež. odbor dne 3. julija 1907 vodstvu malih železnic v Trstu s pozivom, da se izrazi o tej zadevi.

Na to je odgovorilo vodstvo društva „Società Anonyma“ v Trstu, da je treba v to še predstuditelj in sklepa društvenega upravnega sveta, ki se snide pa šele jeseni istega leta. V svrhu potrebnih obostranskih informacij pride medtem inženir I. Peschinger v Gorico, da bi postavil temelj nadaljnim pogajanjem.

Sklep deželnega zbora je sporočil dež. odbor tudi trgovsko-kupčijski zbornici v Gorici in županstvu v Sežani, kateremu je zajednem naročil, naj zbere in pošlje v Gorico statistične podatke, ki so v prilog novemu podjetju. Županstvo je vestno spolnilo to nalogo.

Pozneje je naznanilo vodstvo elektr. malih železnic v Trstu, da je društvo voljno izvršiti lepi načrt podaljšanja Opčinskega tramvaja do Sežane. A splošni načrt, katerega je dalo izdelati, kaže nad 600.000 K stroškov. Z ozirom na obstoječo denarno krizo ne kaže pa baviti se za sedaj resno s tem projektom.

Deželni odbor je naznanil vse to c. kr. namestništvu v Trstu ter prosil pomoči za izvršitev podjetja. C. kr. namestništvo obrnilo se je na c. kr. ministerstvo v svrhu državne podpore za to podjetje; a odgovor je bil nepovoljen, češ, da ne kaže podpirati z državnim denarjem podjetje, ki bi služilo jedino le ožjim lokalnim interesom.

Vkljub temu je obvestilo društvo malih elektr. železnic v Trstu deželni odbor dne 16. novembra 1909, da je prosilo c. kr. ministerstvo za odreditev progine revizije za električno malo železnico od Opčin do Sežane, ter pozivlja odbor, naj bi se isti uže pri tej priliki izrazil o visočini deželne podpore za to podjetje.

Z dopisom z dne 24. novembra 1909 je dobil dež. odbor od tržaškega namestništva vabilo k udeležbi progine revizije za dan 6. decembra istega leta. K tej komisiji je deligiral kot svojega zastopnika g. nadinženirja Glessig-a.

Komisija se je sešla dne 6. decembra 1909 v sejni dvorani c. kr. namestništva v Trstu, in iz tozadevnega zapisnika je razvidno, da so se vsi v to poklicani činitelji izrekli za to, da se nameravajo podaljšanje tramvaja od Opčin do Sežane uresničiti.

Osobito se mora naglašati, da so se zelo ugodno izrekli za uresničenje tega načrta zastopniki akcijskega društva tržaških malih železnic, ter se vidi, da imajo resno voljo ta načrt izvesti, toda s pogojem, da bi prispevala v svrhu pokritja stroškov država, dežela in občina.

Oziraje se na vse to, je predlagal deželni odbor deželnemu zboru v 15. seji dne 15. februarja sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Visoki zbor skleni:

„Oziraje se na izredno važnost zgradbe ozkotirne elektr. male železnice od Opčin do Sežane ne le v gospo-

darskem in trgovskem oziru, marveč tudi s stališča za občenje ptujcev in pospeševanje vojaških interesov, ker je v Sežani stalna garinizija in Kras sploh letno zbirališče velikih vojaških kardel, pozivlja se visoka vlada, da omogoči s primerno subvencijo realiziranje označenega podjetja.

Opomniti je še, da je ta predlog deželnega odbora, predložen po odborniku I. Berbuč-u, v lepem in primer-nem govoru zagovarjal in priporočal g. poslanec dr. Stepančič.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torkovi seji poslanske zbornice je bila na dnevnem redu točka: prvo čitanje finančnih predlog. Poslanec Korošec je rekel, da pomenja nameravani zakon glede obdačenja vina katastrofo za vinogradnike a bo silno škodoval tudi drugemu kmetijstvu. Govornik je izjavil, da bo njegova stranka glasovala enodušno proti vinskemu zakonu. Posl. Rehner je v imenu socialnih demokratov govoril proti predlogi. — Posl. Bielo hlavek je izjavil, da bo glasoval za finančne predloge izvzemši davek na mineralne vode in vinski davek. Nato je bila razprava prekinjena. Zbornica je nato razpravljala nujni predlog glede železniške katastrofe pri Uberskem. Potem ko je posl. Padur utemeljeval nujnost svojega predloga, je bila seja zaključena.

Včeraj je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o prvem čitanju finančnih predlog. Oglasil se je k besedi finačni minister Bilinski. Rekel je med drugim, da je vlada pred 9 meseci predložila zakonski načrt glede povišanja davka na pivo, hoteč na ta način sanirati deželne finance, a da ga je morala umakniti, ker je bila zbornica proti njemu. V sedanjem finančnem načrtu je povišanje davka na pivo sicer izpuščeno, a prav zaradi tega pa se ne bode moralo pomagati deželnim financam. Bilinski se je čudil, da je zbornica proti povišanju davka na vino, ki po njegovem mnenju ni nobeno povišanje, kajti dočim znaša davek sedaj 5-94 K, bi znašal v bodoče 4 krone.

Minister je nadaljeval izjavil, da bo vlada popolnoma vzdrževala svoj finančni načrt in ga branila v odseku. Minister je konečno apeliral na zbornico, naj hitro reši te dni vloženo predlogo, v kateri prosi vlada pooblastila, da si nabavi 181.740.000 K potom posojila, da jo bo možno čimprej odkazati odseku.

Parlamentarna bitka.

„Slovanska Enota“ je protestirala proti temu, da se namerava od finančnega ministra predloženo predlogo za novo posojilo v znesku 181 milijonov kron (9.500.000 K za napravo novega poljsko-artilerijskega materijala, 22 milijonov za domobranstvo in 151 milijonov za okrepitev državnih blagajn) takoj po rešitvi vladnih predlog o novih davkih spraviti v zbornici v prvo čitanje in potem v odsek. Predsednik državnega zbora je protest sprejel, izjavil pa je, da mora sklicati sejo načelnikov klubov, da določi dnevni red. „Slovanska Enota“ mora biti pripravljena na vročo parlamentarno bitko.

„Slovanska Unija“ in vlada.

„Slovanska Unija“ je sklenila, da bo glasovala tako proti proračunu, kakor proti finančni reformi, ako se ne ustvarijo pogoji, da se razmerje med vlado in „Unijo“ popolnoma izpremeni.

Baron Bienerth se je začel glede delovnega programa s „Slovansko Unijo“ pogajati ta teden.

Nov državni dolg.

V torkovi seji državnega zbora je predložil finančni minister predlogo za najetje državnega dolga v znesku 182 milijonov kron.

Proračunski odsek državnega zbora.

V torkovi seji proračunskega odseka so bili izžrebani poročevalci. Predlog, da se nakupi nove srebrnjake po 2 K in 1 K, se je vsprejel.

Ogrski državni zbor.

Ogrski državni zbor se sestane najbrže 21. t. m.; pred Veliko nočjo ga razpuste.

Avstro-srbska pogajanja.

„Tagblatt“ poroča iz Beograda, da pričnejo v kratkem pogajanja za sklep nove trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Nad vse kritičen položaj na Balkanu.

Pariški politični krogi sodijo, da so se sprava pogajanja med Avstrijo in Rusijo izjalovila in da je postal zato položaj na Balkanu kritičen.

Vojni sporazum med Rusijo in Bolgarijo je gotova stvar. Rusija se je zavezala, da bo branila Bolgarijo v slučaju njene vojne s Turčijo. Rusija bo v tem slučaju povečala svoje čete ob rusko-rumunski meji.

Razširjenje volilne pravice na Hrvaškem.

Volilno pravico za hrvaški sabor se namerava tako razširiti, da pridejo kmečki volilci do večje veljave.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. Friderik Lenardič, vikar, na račun ustanovnine 20 K, „Novi bovški skioptikon“ 15 K, I. Peternel, dekan, letni donesek 10 K, Marija Pavlica 20 v, volilo Karola Kumar, vikarja v p. 200 K, Jos. Jarec, vikar v p. 3 K, čisti dohodek veselice društva „Zvezda“ iz Sovodenj-Rubij v dvorani „Central“ v Gorici 215 K, Val. Knavs, vikar v Lozeh 5 K, Rozalja Howansky v Gorici 40 vin., G. P. Avče 20 K, Anton Vidmar, Polje 30 vin., Josip Nardin, Bukovica 1 K; Miha Besednjak v Gorici 3 K, Ivan Rejec, profesor 20 vin.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijevišče“

Č. g. Štefan pl. Posarelli, kaplan, mesto venca na grob pok. Karola Kumarja, vikarja v pokoju, svojega prvega učitelja 5 K, G. P. Avče 20 K.

Domače in razne vesti.

Županstvo v Rihenbergu

je poslalo na visoko finančno in notranje ministerstvo na Dunaju sledečo brzojavko: „Županstvo v Rihenbergu vgovarja slovesno proti načrtu nove postave glede vinskega davka, ker bi ta postava bila smrten udarec našim vinorejcem, ki trpe že tako vsled vinske krize. Ljudstvo, silno razburjeno, zahteva, da se ta načrt umakne in ta postava na vsak način prepreči.

Velikanski protestni shod proti novemu davku na vino se je v ned. vršil v Sofijini dvorani na Dunaju. Na shodu je bilo nad 5000 vinogradnikov vseh avstrijskih narodnosti in dežel. Na shod je došlo 106 pritrdjevalnih brzojavk. Predsedoval je shodu nižjeavstrijski deželni odbornik krščanski socialc Mayer, ki je dejal, da morajo

vsi agrarni poslanci brez razlike narodnosti v boj proti vladni predlogi o davku na vino. Preprečiti morajo, da bi ta predloga postala zakon, ako se jim pa to ne posreči, tedaj pa pride toliko vinogradnikov na Dunaj, da jih bodo polne tudi dunajske ceste. Posegli bomo po pasivni rezistenci. Ako se je poslužujejo celo državni uradniki in zdravniki, zakaj bi se je ne kmetje. Župani bodo pričeli s pasivno rezistenco in odložili bodo svoja mesta. Boj bomo organizirali in odnehali ne bomo. Kdor odneha, je izdajalec kmečkih koristi. Poslanec Girstmayer iz Štajerske je pozval zborovalce, naj gredo demonstrirati pred finančno ministerstvo. Dr. Korošec je v imenu S. L. S. izjavil, da bodo poslanci S. L. S. zvesto in krepko stali na stališču kmečke skupnosti in se odločno bojevali proti vsemu, kar bi bilo kmetu v škodo. Govoril je tudi dr. Ploj v imenu „Zveze južnih Slovanov“. Govorili so zastopniki južnih Tirolcev, češki katoliško-narodni poslanec Šilinger v imenu vinogradnikov iz Moravske, vitez Hohenblum. Vsi govorniki so povdarjali, da je v skupnosti agrarcev njihova moč. Shod je soglasno sprejel resolucijo, ki z ogorčenjem odklanja vladno predlogo; poziva vlado, naj predlogo umakne, v nasprotnem slučaju pa naj poslanci z vsemi sredstvi delajo na to, da predloga o davku na vino, ki bi bila katastrofa za vinogradnike, pade.

Imenovanje v policijski stroki.

Policijski kancelist Florijan Orasch je imenovan policijskim oficialom in je prideljen k policijskemu oddelku goriškega okrajnega glavarstva.

Trgovinski minister je potrdil Josipa Lenarčiča za predsednika in Ivana Kregarja za podpredsednika za leto 1910 v trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

Vojaška vest. Tukajšnji brigadir generalmajor pl. Stöger je imenovan za zapovednika armadne strelne šole v Bruck-u na Litvi.

Medvedova žalolgra „Za pravdo in srce“.

katero je uprizorilo sovedenjsko društvo „Zvezda“ v prid „Slovenskemu sirotišču“ je uspela nepričakovano izvrstno. — Ta uprizoritev je bila za goriško mesto, ki spi v dramatičnem oziru spanje pravičnega, pravo iznenađenje. Igralci so bili brez izjeme težavnim ulogam kos in so pokazali, da zna tudi vaško dekle in vaški mladenič izražati čustva tako, da vzbude v slušalcih glasen odmev. — Katarina je s svojim mirnim, neprisljnim nastopom in zvonkim glasom občinstvo naravnost očarala. Jasneje ni mogla pokazati niti s kretnjo niti z glasom trpljenja, katerega provzroča dvom dekliškemu srcu. Jasneje ni mogla pokazati neomajne otroške ljubezni do osivelega očeta in marsikatero solzo je izvalila njena otroška preprostost slušalcem v oko. — Istotako je bil tudi Andrej pravi tip strastnega značaja, ki združuje v sebi ljubezen do pravice, a stud nad vsakim hinavstvom. — Erazem, odsev blagega, rahločutnega značaja in Barbara, kruta in trdosrčna graščakinja sta izborno rešila svojo nalogo in vzbudila ob svojem porazu mnogo sočutja. Dizma, grajski oskrbnik, ki je kakor zli duh uporabljal zdaj stisko Erazma, zdaj stisko Andreja, zato da bi utešil svoje lakomno srce, je živo označil neznačajnost lakomneža. Oče Grajan je prav lepo predstavljal slepega, oslabelega očeta, ki je v slovesnem trenutku zaroke pokazal vso svojo blagohotnost, a se potem, ko se je bila udala Katarina Erazmu, pokazal neizprosnega očeta, katerega niso omehčile solze edinega otroka. — Posvetovanje tlačanov v gozdu, napad gradu, veselje tlačanov ob ujetju Barbare in Erazma, zbor deklet so bile žive slike vzete iz predloga (Dalje v prilogi.)

teklih časov. Puške so pokale, harmonika je pela in tlačani so ukali, da se je zdelo gledalcem, kot bi zrl v pravo življenje in ne na oder. — Zadovoljstvo občinstva se je javilo v burni pohvali, ki je sledila vsakemu dejanju. Domačim igralcem je naše ljudstvo veliko bolj hvaležno nego tujim in jih veliko raje poslušala, če jim tudi manjka gledališki likalnik. Neprisiljenost je za nas, in ne gledališka koketnost! Društvu „Zvezda“ iskreno častitamo! Udeležba je bila velika. Velika dvorana nabito polna.

— k —

Vstopnino so preplačali pri nedeljski vpriporitvi sledeči: G. Franc Vodopivec, cesarski svetnik 8 K, gospa dr. Stepančičeva 2 K, preblarodni g. baron Winkler 3 K, gospa Josipina Mozetičeva 3 K, g. Trevižan Josip 40 vin. Mesto vstopnine sta poslala g. prof. Andrej Ipavec 2 K in okrajni tajnik g. Anton Češut 2 K. Srčna hvala!

Društva in zadruga, ki so pristopile mej ustanovnike „Slov. Sirotišča“ so: „Goriška zveza“, „Centralna posojilnica“, „Hranilnica in posojilnica“ v Št. Petru in „Hranilnica in ž njo združena zastavljavnica“ (Mont) v Gorici. Sedaj je pristopilo še društvo „Zvezda“ v Sovodnjah-Rubijah.

Gonja proti slovenskim delavcem v tržaški svobodni luki. Že nekaj dni sem se vrši od strani tržaških iredentovcev grda gonja proti slovenskim delavcem, katere bi radi popolnoma izključili od zaslužka v novi svobodni luki pri sv. Andreju v Trstu, na ljubo privranci in blažene Italije. Proti taki gonji se slovenski delavci pa odločno upirajo in so imeli včeraj v ta namen javen shod v „Narodnem Domu“, na katerem je bila vsprejeta ta-le resolucija: „Slovenski delavci v Trstu zbrani na protestnem shodu v „Nar. domu“ protestirajo globoko ogorčeni proti divjanju in gnjusni gonji laških, s sovraštvom do slov. delavstva prepojenih voditeljev laških delavcev povdarjajo slovesno, da se kot domači od pamtiveka na tržaškem ozemlju prebivajoči delavci smatrajo enakopravne z laškim delavstvom v Trstu posebno kar zadeva pravice do zaslužka, izražajo svoje obžalovanje, da se slovensko domače delavce označuje kot tuje — italijanske državljane — smatra tržaškim, domačim elementom, in zahtevajo od uprave c. kr. javnih skladišč, naj z vsemi dovoljenimi sredstvi dela na to, da se omogoči slovenskim tržaškim delavcem zaslužek v novi prosti luki pri sv. Andreju.“ — Obenem je bila odposlana na trgovskega ministra protestna brzojavka proti neznosnim razmeram.

Deželni hipotečni zavod v Gorici opozarja vse one posojiljemnike, ki imajo pač dovoljena posojila, a jih niso še realizirali, naj store to čim prej, ker je v delu spreminjava obrestne mere od 4 na 4 in pol odst., vsled česar se bodo v bližnjem času dovoljevala posojila pod novimi pogoji in bo v dotični prehodni dobi realiziranje po starem načinu dovoljenih posojil zvezano s kako zakasnitvijo, kar je pač samoobsebi umevno. Doslej je deželni hipotečni zavod dovoljeval posojila, katerih obresti so znašale nominalno 4 odst., pri tem je, ker je bila obrestna mera premajhna, dolžnik izgubil po 7 odst. od nominalnega zneska. V doglednem času pa bo zavod dovoljeval posojila po 4 in pol odst. obresti, vendar ne bo treba trpeti dolžniku tolike izgube, marveč se ista zniža od 7 na 1 in pol posto.

Natančen dan, s katerim prične novo poslovanje, se naznani potem časopisov.

Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ si je izvolilo na VI. rednem obnem zboru 4/3. 10. za letni tečaj sledeči odbor: Predsed.: stud. iur. Fr. Rueh, podpreds.: stud. iur. P. Rupnik; tajnik: stud. phil. K. Oštir; bla-

gajnik: stud. iur. Fr. Vrcè; knjižničar: stud. iur. J. Leskovec; gospodar: stud. iur. Fr. Čerček; odb. namest.: cand. iur. Iv. Milač.

Dr. Lueger umira. — Včeraj zvečer je bil o stanju dr. Luegerja izdan sledeči buletin: Temperatura 39,2, utripanje 100, malo in slabo, semtertje pavze v dihanju. Hropenje. Zavest prenehala.

Dr. Lueger se nahaja v agoniji. Ker ni nikake nade več, da bi se mu obrnilo na bolje, se že delajo odredbe za pogreb, ki utegne biti tako sijajen, kakoršnega gotovo Dunaj še ni videl. Policija računa, da pride na Dunaj h pogrebu okoli milijon oseb.

Zato bodo tvorili vojaki špalir ob vsej črti, kjer se bo pomikal sprevod. Pogreba se udeleži tudi cesar in mnogo nadvojvod. Truplo bo izpostavljeno v „Volksballe“. Pred mestno palačo in parlamentom se bodo vršili govori, na kar se bo pomikal sprevod proti stolni cerkvi Sv. Štefana, kjer bodo čakali na mrtvaški sprevod cesar in nadvojvodi.

Vojaške čete bodo razpostavljene po celem mestu za vzdrževanje miru.

Po zaključku lista je prišlo brzojavno poročilo, da je danes ob 8. uri zjutraj dunajski župan dr. Lueger umrl.

Hotel Grljan pri Miramaru prešel v slovenske roke. — V petek se je podpisala v prostorih „Tržaške posojilnice in hranilnice“ kupnoprodnja pogodba, s katero je prodala dosedanja lastnica Adela vdova Feder vse svoje posestvo v Grljanu konzorciju, obstoječemu iz tržaških denarnih zavodov: „Tržaška posojilnica in hranilnica“, „Jadranska banka“ in „Trgovsko-obrtna zadruga“ za kupnino 450.000 K. To posestvo obstoja iz znanega hotela „Grignano“ s 30 sobami in drugih gospodarskih poslopij, morskega kopališča in okoli 13.000 kvadratnih sežnjev zemljišča. Prorokuje se, da nastane v najbližjem času na tem obrežju nova Opatija. Omenjeni zavodi so se baje v to svrhu zedinili v ustanovni odbor delniške družbe pod imenom „Hotelska delniška družba Grljan-Miramar pri Trstu“, ki bo emitiral za sedaj, po odobrenju pravil. delniško glavnico od 1.000.000 K. Govori se, da se posebno češki krogi že sedaj zanimajo za akcijo.

„Piccolo“ od nedelje se zaradi tega jezi na Lahe, zakaj niso oni kupili zgoraj omenjenega posestva.

Pozor Slovenci! Predno se je v državnem zboru začela razprava o Grafenaurjevem predlogu, je vlada železniški direkciji v Beljaku naročila, da mora odšlej uradništvo na celovškem kolodvoru vozne listke izročati tudi na slovensko zahtevo. Vsak Slovenec je dolžan, da na celovškem kolodvoru zahteva vozni listek v slovenščini, zakaj znano je, da v Avstriji narodne pravice zastarajo že, če se jih človek tri dni ne posluži. Na celovškem kolodvoru se ne sme noben Slovenec več iz komoditete in napačne lojalnosti posluževati drugega jezika kakor slovenščine.

Velecenjene tvrdke in trgovce opozarjamo, da pridenejo znamko za 10 vin., ko prašajo našo upravo pojasnil za inseriranje. V nasprotnem slučaju uprava ne bo dajala odgovora.

Uprava „Prim. L.“

Listnica uprave: Neki naš naročnik nam je poslal po poštni položnici dne 1. marca t. l. iz Sežane 4 K za „Primorski List“ brez podpisa. Prosim,

da se dotičnik oglasi. — G. Mihael Torkar, Kal, Stržišče: Denar prejeli v znesku 4 K 50 vin. Hvala lepa!

Mestne novice.

m Umrla je dne 8. t. m. v 62. letu svoje starosti gospa Vincencija Abram, vdova po ranjkem g. nadučitelju Leop. Abram. Pogreb je bil danes ob 3 pop. Pogreba se je vdeležilo z zastavo tudi društvo „Skalnica“, kateremu je bila pokojnica podpornica. Naše iskreno sožalje preblagi družini! Drago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

m Vseh dohodkov pri nedeljski veselici v dvorani „Central“ v Gorici je bilo 505 K, stroškov pa 290.

m Odbor „Slovenskega katol. delavskega društva“ v Gorici je določil v zadnji seji da bodi od zdaj naprej uradna ura ob nedeljah od 10. do 11. predpoludne.

m Tatovi. — Veliko vznemirjenja povzročujejo po našem mestu v zadnjem času se vedno ponavljajoče tatvine. Posebno po noči se vtihotapijo tatovi v stanovanja, od kod odnesejo, kar se jim zdi vredno. Tako so pred par dnevi po noči udrli v stanovanje vpokojenega gimnazijskega ravnatelja vladnega svetnika dr. Gross-a ter odnesli 1200 K v denarju in nekaj srebrnine. Drugo srebrnino so bili zavili v prt, a zdi se, da so bili moteni in da so pri begu pozabili srebrnino. Ne mine skoro noč, da se ne bi drug dan slišalo o kaki tatvini. Kot delavno polje so si izbrali ti lopovi tekališče Fran Josipa, ker vedo, da je tam premožnejše prebivalstvo našega mesta. — Policija se trudi na vse načine, da bi prišla zločincem na sled, a dosedaj je bil ves trud zaman.

Iz goriške okolice.

g Smrtna kosa. — V torek ob 1. uri in pol pop. je umrl v Dornbegu Jožef Vodopivec, posestnik in podžupan. Pogreb se vrši danes popoldne. N. p. v m.

g Sovodnje. Deželni odbor ustanovi pri nas vrtnarsko poskuševališče v večjem obsegu. V ta namen je menda uže najel potrebno zemljišče, katero obsega 4 orale. Na tem poskuševališču bo nastavljen deželni vrtnar, kateri bo poučeval učence, kmečke mladeniče teoretično in praktično gojenje raznovrstne zelenjadi. To poskuševališče bo nekaka podružnica poskuševališča v deželni umobolnici. Namen tega poskuševališča bo: širiti med kmetovalci gojenje raznovrstne zelenjadi na racijonelen način. Posebno z umetnimi gnojili se bodo delale poskušnje. Učenci se bodo baje sprejemali tudi od drugod in bodo primerno plačani za delo, ki je bodo opravljali na deželnem vrtu. Za ta vrt bo prispevala tudi država z večjim zneskom. — Misel o takem vrtu je sprožilo vrtnarsko društvo v Sovodnjah, ki je našlo odziv na pristojnih mestih. Da bo ta deželna naprava velike važnosti za naše kmetovalce v goriški okolici, tega menda ni treba posebej omenjati.

g S Kojskega. — Od 13. do 20. junija min. leta smo imeli sv. misijon. Naši liberalčki so si pri tem mislili, da so misijonarji prišli agitirali za volitve in v rečnici so se grozno zballi. To je že dognano, da liberalcem ne ugajajo take pobožne prireditve. Zato se pa lahko z drugimi priredbami olajšajo svojo vest. 25—27 plesov smo imeli v 11½ mescih in še to se zdi onim, ki imajo pravico dovoljevati ples, premalo; kajti komaj čakajo, da mine postni čas, da bi se le smelo zopet plesati. Na prvo nedeljo po Veliki noči so napovedali zopet ples in potem bo šlo

skoraj vsako nedeljo tako. Kaj menite, da je to tisti napredek in tisto izobraževalno delo, katero vedno prorokujejo njih generali? Torej s plesi hočejo vzgajati našo mladino. Ali ne vedo, da je ples ravno najboljše sredstvo za duševno, telesno in gmotno ugonobitev mladeničev in deklet. Njih uverenost o veliki koristi plesov pa gre tako daleč, da tudi med službo božjo skladajo brjarje. Da se slovesnost še bolj obhaja, pa pohajajo dva dneva pred in dva dneva po plesu, tako da izgube po nepotrebnem pet dni svojega kratkega življenja pri škodljivem delu. Temu je pa vse kriv oni, ki ima pravico dovoljevati ples. Saj je tudi njegovo vedenje jako pomenljivo. Pred sv. mašo ob nedeljah sedi v kaki krčmi in ko misli, da je služba božja že začela, se poda v cerkev. A postavi se tam prav zadaj, da bi pri pridigi ne slišal, kar bi jako dobro potreboval. Med pridigo pa klepeta tako glasno, da ga blizustojči bolj slišijo nego gospoda župnika na prižnici. Tak je voditelj protiverškega gibanja na Kojskem.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Rihemberga. — Kakor vam je znano, g. urednik, se pri nas bližajo občinske volitve. Volilni imenik je bil na ogled razporežen toliko časa, kot je postavno. Liberalci so ga tako prehladili, da je na drobco obolel ali pa oni na pameti, in so ga poslali na operacijo v Gorico.

a Iz Rihemberka. — Liberalna ali Bratinova stranka je svoje kandidate tudi že razpostavila na ogled. Ogleda si jih lahko vsakdo v mesnici g. Robiča in sicer vsako nedeljo, in praznik od 6 in pol — 7 in pol ure zjutraj in po beli nedelji, ako ne bodo poprej volitve, pa od 6—7 ure zjutraj.

a Pošta v Rihembergu v zadnjem času menda ne skrbi dovolj pazno, da se posebno naši časopisi dostavljajo naročnikom točno. Dohajajo nam pritožbe, da nekateri naši naročniki dobe „Prim. List“ šele v nedeljo. Tako n. pr. Franc Pečenko z Brji, vas Miheli, dobiva list 3 dni pozneje zamazan in raztrgan. Kdo je temu kriv? Ako ne bodo te vrstice nič pomagale, zaropčemo na drugem mestu.

a Velike Žablje. — Najdena ovca. V pondeljek, dne 7. t. m. se je prikratila ena ovca v Velike Žablje. To ovco je neki tukajšni gospodar zaprl v svoj hlev. Oni, ki je ovco izgubil, naj se oglasi pri tuk. županstvu.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Kala. — Čudne reči se dogajajo pri nas. Kakor znano, imamo šolo, a bolje bi skoro bilo, da je ne bi bilo, vsaj bi se naša deca ne pokvarila na vzgledu našega učitelja. Preveč bi ga počastili, če bi vse pisali, kar on uganja. Za sedaj mu povemo, da z ogorčenjem opazujemo njegovo počenjanje. Tako obnašanje ni za vzgojitelja mladine, kateri bi ji moral biti vzor v vsakem pogledu. Ali morda zato plačujemo šolske doklade? Proč stakim učiteljem, mi ne maramo zanj. G. nadzornik, naj stori potrebne korake.

kl Iz Zapotoka. — „Primorec“ od 11. februarja piše, da ni bilo pri nas tri nedelje sv. maše ter da je občinstvo bilo zbrano v cerkvi, a samo duhovnika ni hotelo biti. To ni res; kajti maše nismo imeli dve nedelji in do cerkve ni prišel nikdo drugi, nego cerkovnik sam. Kriv je pa temu sneg, katerega smo imeli nad 1 m. Razume se, da pri takem snegu gospod upravitelj iz Marijinega Celja ni mogel priti. „Primorec“ naj rajši pove, kako so morali njegovi pristaši čakati pri raznih sho-

dih in predavanjih na govornike, ki bi bili prav lahko prišli, ker niso imeli težavnih in nevarnih poti — a jih vendar ni bilo.

Iz tolminskega okraja.

Iz Volčanske okolice. — Na smrt zadeta divja žival brca in suva okoli sebe, ne zmeneč se ne za dobrotnike ne za sovražnike. Tako delajo pri nas liberalci, katere se pa lahko na prstih ene roke sešteje. Oni hočejo po vsej sili smrtno zadet liberalizem ohraniti pri življenju in slepo udrihajo na desno in levo. Najprej so se spravili na našega preč. g. duhovnika, ter si izmislili o njem tako grde laži, da se jih ne upa vsprejeti noben drugi list, kakor oni, ki je v tej stroki mojster z akademično izobrazbo. No, kot odgovor na take izmišljene in nesramne napade jim povemo, da preč. g. duhovnika visoko cenimo in ga ljubimo, ker je vsega spoštovanja vreden.

Ker je delaven v prospeh ljudstva vam ni prav. Ni vam prav, da sploh kaj koristnega obstoji. Naša društva pustite pri miru. Če se vam na poti, ognite se jim in pred tuj prag ne hodite pometat, dokler je pred vašim še do kolen smeti.

Iz Nova železnica od Sv. Lucije-Tolmin do Kobarida. — C. kr. železniško ministerstvo je odredilo z razpisom z dne 6. decembra 1909 št. 14217,3 glede načrta za normalnotirno lokalno železnico od postaje Sv. Lucija-Tolmin do Kobarida, da se izvrši pregled železniškega načrta, združen s postajno komisijo. Tozadevno komisijonelno uradno opravilo je določeno na dan 30. t. m. in se komisija na določeni dan sestane ob 9:30 dopoldne pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu.

Iz Podmelec. — Na praznik sv. Jožefa takoj po blagoslovu bo v tukajšnjem izobraževalnem društvu predavanje o zelo zanimivem predmetu. Društveniki, pridite vsi!

Iz Poljubinj pri Tolminu. — V soboto po noči je po veččasni bolezni v Gospodu zaspala Alojzija Rejec. Pokojnica je bila članica tukajšnjega katoliškega izobraževalnega društva. Pogreb se je vršil v ponedeljek s sveto mašo. Mnogo mladeničev, deklet in drugega občinstva je izkazalo pokojnici zadnjo čast s tem, da so jo spremili na zadnjo pot. Draga Alojzija, zemljica naj bude Ti lahka in svetila Ti večna luč!

Iz Kala pri Stržiščih. — V petek popoldne se je vtrgal visoko pod Črno Prst velik plaz. S strašnim šumenjem in grmenjem je drvil v dolino ter se ne daleč od ceste, ki vodi od Kala v Stržišče, ustavil. Škode ni bilo veliko,

samo posestniku Luki Torkarju je odneslo nekaj mladih hrušk. Letos smo bili prav bogato obdarovani s snegom in komaj čakamo, da se ga iznebimo. Težko pričakujemo preljubo pomlad s njenim pisanim cvetjem in s krilatimi pevci

Iz Stržišč. — Kakor ni polja brez ljulike, tako ni skoro vasi brez kakega liberalnega zlobneža. Samo v naši vikariji niso dobili liberalci pri zadnjih dež. volitvah niti enega glasu. Zato pa liberalci zabavljajo, češ, da smo premalo izobraženi. V naši okolici ni potreba liberalnih agitatorjev iz mest in trgov. To delo poskušajo izvrševati domači „visoko izobraženi“ možje. Mi jih pa prav nič ne rabimo, kajti ako že nimamo še izobraževalnega društva, imamo pa primerne časopise in knjige iz katerih si prisvojimo toliko izobrazbe, da si zamoremo pošteno zaslužiti vsakdanji kruh ter da znamo svoj zaslužek bolj v prid obračati kakor naši sosedni vaščani Nemškiutarji, ki prirejajo ples in povablajo agitatorje. Njih izobrazba se je pokazala pri pretepu, ki se je vršil preteklo zimo med fanti, ljudstvom in učenci iz učiteljskega.

Pri izobraževalnem delu pri nas se odlikuje tudi naša g.čna učiteljica, ker se trudi kolikor je v njenih močeh za dušni in telesni blagor njenih učencev, ki bodo, ko bodo odrasli, gotovo koristili svoji okolici.

Iz komenskega okraja.

km Zahvala. — C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je darovalo cerkvi na Vojsčici 250 kron kot prispevek v napravo dveh novih strelovodov, enega na cerkev, drugega na farovž. Leto bo zdaj, ko je namreč treščilo v zvonik ter napravilo veliko škodo na cerkvi in na farovžu.

Cerkveno oskrbnišvo se s tem c. kr. visoki vladi srčno zahvaljuje.

km Smrtna kosa. V nedeljo popoldne je umrl v Štanjelu zadet od kapi posestnik gospod Ivan Abram. Pokojnik je bil oče preč. g. Josipa Abrama, kurata v Biljah, brat pokojnega odvetnika dr. Josipa Abrama in stric pokojnega poslanca Jeriča. Pokojnik je do minulega leta skozi dolgo vrsto let opravljal službo občinskega tajnika v občini Štanjel. Bil je občepoštovan in blag človek.

Odlikoval se je po bistroumnosti in bil je zaveden Slovenec že iz svojih mladih dni. Bil je že v svojih mladih letih naročen na takrat edini slovenski list „Novice“ in potem tudi na druge slovenske liste, uređovane v pravem slovenskem duhu, to je na take liste, ki so širili med Slovence izobrazbo, slo-

nečo na podlagi krščanskih resnic. Bil je torej naš somišljenik in ni svojega pričanja nikdar in za nič menjaval. Pogreb se je vršil v torek popoldne. Udeležilo se je pogreba nenavadno mnogo domačega ljudstva in prišlo je na pogreb tudi mnogo pokojnikovih znancev od blizu in daleč, posebno mnogoštevilno so bili zastopani Biljenci. Mrtvaški spreved je vodil, ker je domači kurat preč. g. Glešič bolan, braniški kurat preč. g. Šmid ob asistenci petih drugih čč. gg. duhovnikov. Pred hišo in na pokopališču so zapeli domači pevci ganljive žalostinke blagemu pokojniku v zadnje slovo. Svetila mu večna luč! Prečastitemu gospodu kuratu Josipu Abram in sploh vsej ostali žalujoči družini naše sožalje!

Droblinice.

Letošnji cesarski manevri. — Letošnji cesarski manevri se ne bodo vršili kakor prvotno namenjeno na južnem Ogrskem, ampak v Galiciji

Prebivalstvo Avstrije. „Statistični podatki“, objavljeni od c. kr. osrednje statistične komisije, računajo v zadnji številki, da je imela Avstrija začetkom leta 1909 — 28.264.049 prebivalcev, potemtakem se je v rečenem letu pomnožilo prebivalstvo za 269.153 duš. Od zadnjega štetja (1900) se je pomnožilo prebivalstvo za 2.113.341 duš.

Senzacionalen proces. — V Benetkah se vrši te dni proces, k vzbuja pozornost vse javnosti. Glavno vlogo v tem procesu igra grofica Tarnowska, ki živi ločena od svojega moža. Pri tožbi za ločitev jo je zastopal odvetnik Prilukow. Tega je znala ona tako spraviti v svoje mreže, da je vse zapustil ter pobegnil ž njo v Pariz. Ker je imela visoke zahteve, sta hitro zapravila denar, katerega je imel Prilukow, in treba je bilo poiskati novih dohodkov. Tarnowska se je seznanila z vdovcem grofom Komarowskim. Tega je pregovorila, da se je zavaroval pri dunajski zavarovalnici „Anker“ za 500.000 frankov za slučaj njegove smrti. Na Dunaju je tudi napravil oporoko v korist Tarnowski. V Orelu se je seznanila s takrat 23 letnim uradnikom Naumowim, ki se je v njo takoj smrtno zaljubil. Ona je njegovo ljubezen podžigala ter mu rekla, da se poroči z grofom Komarowskim. Miadenič je postal zaraditega grozno ljubosumen. Tarnowska in Naumow sta odpotovala v Benetke, kjer se je nahajal tudi grof Komarowski, in je prišel tudi Prilukow tja. Tukaj je Tarnowska spletkarila toliko časa, da je Naumow sklenil, da ubije grofa Komarowskega. Dne 4. septembra 1907 zjutraj se je podal Naumow v stanovanje grofa, kjer ga je

tudi ustrelil. Morilca so takoj prijeli. Komarowski pa je imel še toliko moči, da je Tarnowski, ki je bila pred par dnevi odšla na Dunaj, brzojavil, da ga je ustrelil Naumow. — Tarnowska in Prilukow sta namreč izdelala načrt, da po smrti grofa pobereta denar, Naumova pa naredita odgovornega za usmrnitev Komarowskega. Ta načrt se jima ni posrečil. Obravnava bo trajala gotovo več tednov.

Potni listi za Srbijo se odpravijo, da se tako olajša mednarodni promet.

Književnost.

Nove knjige. — Katoliška bukvarna v Ljubljani je založila in izdala dve krásni knjigi:

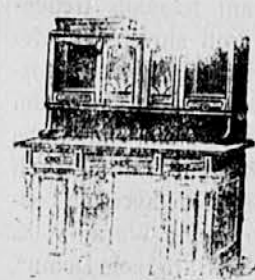
1. **Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.** Zbral in uredil A. Kalan.

2. **Slovenska stenografija.** Priredil in avtografiiral Fr. Novak, c. k. gimn. profesor. Prvi del. Korespondenčno pismo. Cena nevezani knjigi K 3.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Dobra poceni zdrava

mora biti resnična kava za družino. To je pa Kathreiner Kneippova sladna kava, toda le tedaj, kadar je gospodinja previdna in pri nakupu izrečno poudarja ime Kathreiner in vzame le izvirne zavitke s tem imenom in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Najboljše manufakturno blago
po zelo nizki ceni se dobi v „Krojaški zadrugi“!

„Krojaška zadruga“ v Gorici.

Med drugim omenjamo:

Krasne SPOMLADANSKE modne volne, svilę za Blouse, Zephyr za moške srajce, Perkale, Satine, Batiste, Platno Panama, sukno za moške obleke, perilo za opreme nevesti, za hotele in restavracije.

GENE SO STALNE.

Trgovina se nahaja v novih prostorih nasproti starim pod števil. 6.

Via Carducci številka 6 (Gosposka ulica).

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago in pripravljen sem jih zastoj in franco razposlati kamorkoli. Naš sloves glede na okus in izbero je pač nedosegljiv in popolnoma smo prepričani, da nas ne more prekositi nobena trgovina naše stroke. Pred vsem poudarjajoč solidnost naše trdnice ter zagotavljajoč najcenejšo postrežbo, prosim, da si ogledate našo zalogo, da se vsak sam lahko prepriča o resničnosti naših besed.

TEODOR HRIBAR.

Vabilo na občni zbor

„Kmečke hranilnice in posojilnice“ v Idrijskem pri Kobaridu, registrirana zadruga z omejeno zavezo, ki se vrši dne 27. marca 1910 ob 3. uri popoldne v prostorih posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega sklepa za l. 1909.
4. Prečitanje revizijskega zapisnika.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Zahvala.

Podpisano se najtopleje zahvaljuje g. dr. Hinko-tu Več-u, občinskemu zdravniku v Kobaridu za veliko prizadevanje, požrtvovalnost ter izvrsten uspeh pri zdravljenju obolelih na mačuku (tifusu) na Vrsnem.

Gospod zdravnik je prihajal večkrat v najslabšem vremenu in v poznih nočnih urah k bolnikom na Vrsno ter marsikateriga otel smrti.

Vsa čast takemu zdravniku!

Županstvo na Libušnjem

dne 1. marca 1910.

IVAN BERGINC,

župan.

Martin Šuligoj

urar in trgovec v Gorici
Via della Barriera (Pianca)
pri državnem kolodvoru
v novi, lastni hiši

ima v zalogi šivalne stroje najnovejšega sistema. Zastopnik orkestrijonov in gramofonov, katere tudi popravlja. Priporoča se železničarjem in po železnici potujočemu občinstvu.

Postrežba solidna in poštena.

JAKOB ŠULIGOJ

= urar c. kr. državne železnice =
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priporoča
zlatino in srebrnino vseh vrst. Prstane, poročne rinke, verižice in vse

druge zlate predmete.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Antona Obidiča njegovo staroznano

čevlarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevlarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Priporočajte med seboj

trgovino

J. Medved

Gorica

Corso Verdi 38.

Postrežba strogo solidna.

Vesele velikonočne praznike

bode vsakdo imel, ako si nakupi pri nas najboljših praških, velikonočnih, malih pršutov, najfinejših, vedno svežih delikates, izborno vino v buteljkah in različnega šampanjca.

Za potvice

pa priporočamo fino moko in najrazličnejše okusne dodatke kakor: cibebe, rozine, opaše, mandeljne, orehe, lešnike, pinjole, med, marmelade iz različnega sadja, vaniljo in vsakovrstne dišave; fino pecivo kakor tudi vse druge sladčice, najboljši čaj, rum in likerje.

Sladkor, kava, riž, olje i. t. d.

se kupi pri nas najceneje.

Priporočamo se prav obilnemu cenj. obisku z vsem spoštovanjem

A. & F. Anderwald.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica šte. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter

Jedilno fino	K 1'04	Marsiglia	K 1'28
istrsko	" 1'12	Bombay	" 1'20
Corfu	" 1'20	Bari	" 1'40
Puglie	" 1'20	Lucca	" 1'60
Jesih vinaki		najfinejše	" 2—
		Milo in luči.	

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26.

postrežba pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pivlenskimi pivom „PRAZDROJ“ iz sloveče črke „Mečunske pivovarne“, in izbornim protivinam pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z doznanim pristnim tropincom I. vrste, lastnoga pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 50 l naprej franko goriska postaja. — CENE ZMERNE.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem ustanovil v Vipolžah nov, lepo urejen mlin na benzin. Vabim p. n. trgovce in obrtnike na deželi in v mestu, naj blagovole naročevati belo in rumeno moko prve vrste ter domačo turščico v mojem mlinu. Vabim tudi naše kmetovalce v Brdih, naj se blagovole posluževati te prilike, saj v naših krajih nismo še imeli kaj podobnega. V zalogi imam tudi dobro briško ribolo, tropinsko žganje in slibovec. Na zahtevo pošiljam brezplačno tudi uzorce.

Se spoštovanjem

Vincenc Jasnič,

posestnik in obrtnik v Vipolžah
p. Kozana.

Peter Cotič,

čevlarski mojster, Gorica,

Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Loterijske številke.

8. marca.

Dunaj	10	6	70	54	79
Gradec	62	22	16	79	36

Kuharsko knjigo zastonj

vdobi vsakdo po pošti pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravi v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otroci, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preliče se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec

v Gorici, Tekališče Jos. Verdija 26, v Gorici.

Podpisani priporoča svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih
žepnih, stenskih, salonskih in budilnih ur, pravih gramofonov, dalje veri-
žic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih
cenah. — Popravila izvršujejo se točno in ceno.

— Vsaka ura se jamči eno leto. —

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu
in na deželi, da sem svojo pekarno preselil v lastno
hišo v ulico FORMICA št. 21—23 prej št. 24. Pripo-
ročam svojim in drugim odjemalcem k obilnem obisku.

Postrežba točna in poštena.

Z odličnim spoštovanjem udani

E. Fakin,

pekovski mojster v Gorici.

TRGOVINA S SEMENI

na debelo in drobno

Sever & Urbanič

v LJUBLJANI

Marljin trg. (nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali večno de-
teljo, velikansko krmilno peso, korenje za
krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za
suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo,
zelenjadna in cvetlična semena na vago in v
vrečicah po 10 in 20 v, pristno gorenjsko repo,
čebulček, rusko laneno seme, rafijsko liče,
cepilni vosek, drevesni karbolinej itd.

Cenovnik pošljeva na zahtevo
zastonj.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z
omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obre-
stovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po
4½% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5½% (pet in en četrt od sto;
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo ne-
spremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron
2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso
upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno
pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne
cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove
amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mi-
zarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada
h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz
lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se tople priporočam

ANTON BREŠČAK.

Cevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodaj-
nalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na
vogalu v Rabatišče števil. 1 ter se priporoča
za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsako-
vrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Z dežele.

Miha: „Katera ulica je najbolj prometna v Gorici?“ — Gašpar: „Gotovo Raštelj, kajti ta je že
od nekdanj znan!“ — Miha: „Pa so nekateri trgovci govorili, da Raštelj propada.“ — Baltazar:
„Ej propada! — Gotovo vsak mlinar na svoj mlin vodonapeljuje.“ — Gašpar: „Raštelj se vedno bolj
povzdiguje — posebno pa odkar imamo tamkaj „prvo in edino slovensko manufakturno
trgovino“ FRAVE RAVNIKAR št. 16.“ — Baltazar: „Saj imaš prav. Gašpar: „Vče-
ra sem bil v Gorici, pa sem slišal, da so začeli tudi drugi slovenski trgovci hiše kupovat v Raštelju,
to se vidi, da je ta ulica najbolj prometna — ampak se mi je reklo, da se jim ni posrečilo.“ —
Gašpar: „No, Miha, si slišal, kaj je Baltazar zvedel v Gorici? Torej je le moja trditev prava, da
je Raštelj najbolj prometna izmed vseh ulic v Gorici, kjer se tudi nahaja slovenska manufakturna trgo-
vina FRAVE RAVNIKAR št. 16 (v lastni hiši) katero priporočajmo vsi in povsod, ker
je prava kmetijska solidna trgovina.“